

KRÓNIKA

KÖSZÖNTJÜK A TÍZÉVES JELENKOR-T

Jelenkor címen egy évtizede jelenik meg irodalmi folyóirat az első magyarországi egyetem és Janus Pannonius városában. Az 1941-es alapítású Sorsunk és a Dunántúl tartoznak előzői közé, így most lényegében a pécsi folyóiratok kultúra negyedszázados jubileumát köszönhetjük.

A tízéves Jelenkor ma ereje teljében áll; a kitűnő nyári Balaton-szám vagy a mostani jubileumi összeállítás egyformán tanúsíthatja. Néhány évvel ezelőtt, előnytelenül, különbözni akart minden más magyar folyóirattól: a mindenáron-modernizmushoz ragaszkodott makacsul. Ma józan belátással, tisztultabb eszmeiséggel teszi a dolgát; nem egy rossz Újhold, egy jó Jelenkor akar lenni, szorosabban kötődik saját kötelező progresszív hagyományaihoz (módszeresen keresi is ezeket) és éltető tájbéli közegéhez. Szépirói gárdája mindig kitűnő volt, ma is nagyon erős, a fővárosban lakozóknak nemcsak másodvonala erősíti, lapjain olykor örömmel lelünk rá nem egy magyar klasszikus nevére. Kritikai profilja viszont még most sem elég határozott: nem mutat világosan egységes célt, erői szétörtnak tűnnek, színvonalban, szemléletben erősen ingadozó.

A Korunk, Gaál Gábor remek lapja a példa rá: vidéken akár klasszikus folyóiratot is lehet szerkeszteni. Ajánlatos hát mindig szem előtt tartani példáját: megerősíteni a lap kritikai bordázatát, hogy biztosan tartsa vers, próza, illusztráció messze látszó, elegáns boltozatát.

„HITET KERESNI JÖTTÜNK...”

Indiai íróvendégek szerkesztőségünkben

Egyikük, az 1922-ben született Vasant Bapat, a bombayi egyetem marathi nyelv- és irodalomprofesszora — a mozgékonyabb alkat. Szeret elszakadni a társaságtól, önállóan csatangolni a tereken, üzletek labirintjában, a vízpart kövei között. A felületes szemlélő azt hihetné: nyugtalan és szeretlen. Holott a nyugtalanság és a nyugalom — valaminő a több ezer éves néphez tartozás érzéséből fakadó biztonságérzet — együtt, s egyszerre jelentkezik egyéniségében.

A Tiszatáj másik vendégének, a Dél-Indiából származó,

INNEN- ONNAN

IRODALOMTÖRTÉNET

Hétévi kényszerű szünet után 1969 februárjában újra megjelenik a több mint fél évszázados múltú folyóirat, az Irodalomtörténet, s új folyama vállalja elődje minden haladó hagyományát; Programjának alapja: „harcolnunk kell az idealizmus, szubjektívizmus és formalizmus esztétikája és tudományos gyakorlata ellen egy esztétikai megalapozottságában is történelemcentrikus — és főként történelmi felelősségű — irodalomtudomány érdekében...” A folyóirat érdeklődési köre a 19. századi és főképpen a 20. századi magyar irodalomra terjed ki, elsősorban a középiskolai, főiskolai, egyetemi oktatók és hallgatók élvi és gyakorlati munkáját szeretné elősegíteni. Fő rovata, a tanulmányrovat mellett több újszerű rovatot nyit. Pl. a Vallomásokban élő irodalmunk legjobbjainak az irodalomtörténeti múlt nagy alakjairól szóló írásait közli, egy másik rovata az aktuális irodalomtörténeti kérdések mozgékony vitarovata lesz; Szemle rovatában fokozottan figyel majd az élő irodalom legújabb alkotásaira. Most készülő első számának anyagában többek között ilyen írásokkal találkozhatunk: Király István: Ady és a szocializmus, Bodnár György Kaffka Margitról szóló tanulmánya, Garai Gábor vallomása Balassi Bálintról, Nemes Nagy Ágnes egy Csokonai-versről, Péter László az 1918–19-es szegedi sajtóról, Vezér Erzsébet Babits rádióelőadásáról. Mindez a folyóirat sokirányú érdeklődésére vall. Különösen szimpatikus a folyóirat szerkesztőségének az a törekvése, hogy munkájába fokozottabban bevonja az irodalomszakos középiskolai tanárokat is.

A folyóirat főszerkesztője Nagy Péter, szerkesztője Koczás Sándor.

ALFÖLD, 1968. 10. SZ.

Debreceni folyóirattársunk októberi számának tanulmányrovatát szeretnénk dicsérettel említeni. Legelőbb is Szauder József: Kőlcsey Vanitatum Vanitas című versének elemzését olvastuk örömmel és érdeklődéssel. A tanulmány közlése azt bizonyítja, hogy az Alföld szer-

INNEN- ONNAN

kesztősége magasra értékeli és megbecsüli olvasóinak műveltség szintjét, Szauder József pedig bizonyosságát adta annak, hogy a legnehezebben megközelíthető filozófiai alapozású művet is lehet a legcsekélyebb tudományos szintengedés nélkül közérthetőn és közérdeklődésre számot tartón elemezni. Szauder a maga elemzésében az elédigg erősen külső okokra támaszkodó versmagyarázatok helyett olyan előzményekre utal mint pl. a költő ifjúkori filozófiai jegyzeteinek újra elővétele az 1820-as évek elején, a filozófiai útkeresés egy fölfokozott pillanata Kőlcsey életében. A rendkívül finomságokra figyelmeztető elemzés mély lélektani disztinkciókat tud tenni, és ezzel nemcsak a mű keletkezését teszi világosabbá, hanem a megértést, az befogadást is előkészíti az olvasóban.

Egy másik tanulmányban Tóth Béla írt a román irodalom klasszikus prózaírójáról, Sadoveanu-ról, műveinek háromkötetes magyar nyelvű kiadása kapcsán. Ismerve Sadoveanu írásait, Tóth Bélával egyetértően kell újra és újra hangsúlyoznunk, hogy a kelet-európai népek irodalmában egy-egy alkotó írói gazdagsága olyan nagy, hogy életművük korszakos elmaradásokat tud pótolni, s ebben (de nemcsak ebben!) sok-sok rokonság van köztük. (Tóth Béla tanulmányában is többször bukkann föl Sadoveanu és Mórincz neve együtt.)

A harmadik írás Ottó Ferenc, aki a Favágó című József Attila-verset megzenésítette — a kórusmű 1938-as viziontagságos előadását mondja el visszaemlékezésében a szerző.

(I.)

STUDIA LITTERARIA

A Debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem Magyar Irodalomtörténeti Intézetének Közleményei jelennek meg ezen a címen. A kiadvány VI. kötetének írásairól nem kívánunk szakrecenziót írni, ez nem a mi folyóiratunk feladata. De mindenképpen följegyezésre méltó, hogy az egyetemi acták közül ez a legelevenebb szellemi mozgású kiadvány, ez jelenik meg a legnagyobb rendszerességgel is. Újabb kötetében ol-

KRÓNIKA

Maharashtra állambeli falucskában született, volt vegyész-professzornak, az 1915-beli P. Padmaraju-nak hallgatósága s apró, szívtelen gesztusai kevésbé harsány, meditatív lelki struktúráról vallanak. Tán tevékenységi területe sem annyira széles körű, mint Bapaté, hisz „csupán” novellairás, filmforgatókönyvek szerzése s filmek rendezése tölti ki idejét. Tizenöt esztendőig adott elő kémiát különböző del-indiai egyetemeken — főként Madrasban —, de a New York Herald Times novellapályázatára küldött „Ciklon” c. elbeszélésének sikere nyomán mégis a művészetek területén veletl végleges horgonyt. Azóta filmgyárban dolgozik, 2 filmet rendezett, 12 forgatókönyvet írt, s a legutóbb írott talvay megnyerte az 1967-es év legjobb indiai forgatókönyvének járó díjat.

Szándékoltan nem írtam „hindu” forgatókönyvekről. Ul. Padmaraju nem hindi, hanem telugu nyelven — anyanyelvén — írja műveit. Ismerkedésünkkor kiderült az is, hogy író vendégeink népeinek nyelve olyannyira különböző, s oly kevés bennük az ősi szanszkrit elem, hogy egymás gondolatát is csak az angol nyelv segítségével értik.

Minket viszont — a világ szocialista felét — nagyon szeretnének „érteni”. Olyannyira, hogy hajlandók voltak e hosszú körút — mintegy 2 hónapos jusogslávai, magyarországi s romániai barangolás — fáradsalmait vállalni. Olyannyira, hogy Bapat hajlandó lenne több hónapot is eltölteni hazánkban — a magyar nyelv elsajátítása, s modern költészetünk marathi nyelvre való átültetése céljából.

Ez nem kis áldozat lenne tőle; ugyanis pótolhatatlan missziót tölt be a 40 millió főt számláló marathi nép tömegel között. Valóságos apostoli missziót. A népi színművek, balladák gyűjtögetése arra inspirálta, hogy ötven-tárgyú „faluszínház”-felét szervezzen, s az ősi népi kultúra kallódó értékeit ismét közkinccsé tegye a marathi nép körében. Maga is szerez drámákat, munkadalokat, melyek a kétkezi munkások megbecsülésére ösztönöznek. (Bársonyos zengésű barintonján különösebb noszogtatás nélkül rá is gyűjtött néhány ilyen munkadalra.) „Falujáró” színingazgató, szerző, színész, rendező — s professor — egyszerre!

Három verseskötete, egy útirajza, életrajzi regénye, s esszégyűjteménye jelent meg rövid pár év alatt.

Közben megjárta — ahogyan mondja: népe ezreinek sorsában osztozva — a volt gyarmattartók börtönét is:

— Különös korlátaink nem voltak ott, kivéve a börtönfalakat — mondja akasztófahumorról.

Azóta is szoros kapcsolatot tart a Szocialista Ifjúsági Mozgalommal — agitátorként is.

— „Flaim” és „leányaim”, a mozgalom tagjai fáradhatatlanul járkál a falvakat, hogy a munka szeretetére ösztönözzenek. Hittel és szocialista elköltelezettséggel munkálkodnak. Nehéz a dolguk — s bizony nekem, a vezetőjüknek se könnyű: az élet ezer és ezer új kérdést vet fel — s nekünk nincsenek kész válaszaink kérdéseire... A régi bálványok leomlottak hazánkban — az új szellemi értékrend pedig még nem alakult ki, az embernek olykor nincs miben megfogódznia... En is hitetlenné leszek olykor — egy-két órára; csüggedésemet és hiteltlenségemet ezzel a hosszú úttal is igyekszem feloldani. Hitet keresni jöttünk Magyarországra is. Meglepetéssel tapasztaltuk, hogy milyen nyílt őszinteséggel írnak és nyilatkoznak az önök írói. Ez nagyon szimpatikus!

Igy vallottak búcsúzólul — messziről jött frövédegeink, barátaink. Az a tény, hogy szívesen jönnének hozzánk, hosszabb időre is, arra enged következtetni, hogy tán nem csalódtak bennünk.

D. E.

A BÉKÉS MEGYEI GRAFIKAI KIÁLLÍTÁSON

— Megnyitó szavak —

A képzőművészet szinte legősibb kifejezési formája a grafika. Az első fellobbanó lánggal megszületett az első égési termék, az első grafikai eszköz — a faszén, amivel az első művész ihletésű ember már érthető krix-kraxokat húzott odújának falára. Az elázott levelek színes levét csurgattak szét ősiink barlangjának erzeze alatt, amit tompa ujjaival szintén falra mázoltak, és ezzel is jelezte a múzsa első csókját. A sziklák között is talált oxidálódott színes köveket, azokkal is kifejezhette közlési vágyát.

A görbe és egyenes vonalak találkozása, távolodása lassan-lassan képpé formálódtak, és ősiünk azzal a boldog tu-

dattal hajtotta álmra a fejét, hogy ujjal munkája levezették azt a szinte elviselhetetlen belső feszültséget, amit a színek egyszerűsége, a mozgás, vagy éppen a megmerevedés pillanatai oltottak belé.

Az ember fejlődésével együtt fejlődött a képzőművészet is, úgy kifejezési formájában, mint eszközeiben egyaránt.

Ma már nem kell a vasalóból ellopni a faszenet, nem kell ázott levelek csurgalékai után kutatni, mert a művészet eszközeit kilőszámra árulják a boltokban.

Egy, ami nem változott, ami még jobban fokozódott, erőlyesebb, intenzívebb, győtrőbb és még idegtépőbb lett — az alkotói láz.

Hosszú az út a múza első csókjától.

Hosszú a kihordási idő és emésztő a kín, amikor a plajbászt, a pasztelt, a tust a hófehér papíron útjára engedi a művész.

Van, aki fütyölve alkot, van olyan is, aki káromkodva, olyan is akad, aki szó nélkül, csak a fogainak csikorgása hallatszik.

S ha elkészül a mű, a férckihúzás után, reszket még az ina is, szédül a nikotintól, és örületen iramban ver a szív a bögrészám fogyasztott kofeintól.

De mindezt vállalja a művész, mert az első mosoly feledtet mindent. Megint könnyű körülötte a levegő, napsütéses a világ, és olyan könnyűnek érzi magát, hogy félős, felszáll a csillagokig.

De meddig tart ez a megkönnyebbülés?

Semmeddig!

Mert a múza könnyűvérű fehérceled és nem rest. Máris ott ólálkodik a műterem ajtaja előtt, és a művész még ebben a letaglózott állapotban is, nyújtja a homlokát újra és újra...

Nekünk, néma szemlélőknek, érezzük kell ezt a tusakodást. Keresnünk kell a formában, a technikában. A színekből, a vonalakból érezzük kell a művészek azt a győtrődését, amivel a kép megszületett.

S ha csak egy sóhajtsányit is megérezünk, akkor már nem hiába alkotott a művész. Egy síkba került a nézővel, gondolatát tolmácsolni tudta és mondanivalóját nem csak tartalmában, hanem lelki gazdagságában is ki tudta bontani.

Egy-egy ilyen kiállításon kerül közkinccsé az alkotás. E nélkül a művész félkarú óriás, és a néző élményekben szegényebb...

CSOÓR ISTVÁN

PALÁSTHY KLÁRA KIÁLLÍTÁSA

Fiatal festőnő, Palásthy Klára képeiből összeállított kamaratárlat nyílt szeptember 15-én Szegeden.

Az Ügyvédi Kamara Dóm téri nagytermében a festőnő első kiállításán Vincze András festőművész mondott megnyitói beszédet. Méltatta a fiatal művész alkotó tevékenységét, aki munkásságát Baján kezdte. Mint gyermek került Rudnay mester pártfogásába, s tőle sajátította el kivételes gyorsasággal a festészet „fortélyait”. A most bemutatott festmények, grafikák, tanulmányok — melyek a már Szegeden folytatott alkotói munka utóbbi tíz évében készültek — sokrétűen mutatják be Palásthy Klárát. *Lovak* című képe az életöröm egyszerűen nemes kifejezője. *A Kompozitő*, a *Föld hajnala*, a *Tisza* címűek a szabad álmódások képei. Ezeknél arnyaltan artisztikusabb a *Férfi a tengerparton*. Meglepető hatású a *Házaspár* című festménye — a fiatal nő értelmes arca, s az öreg férfi durva portréja, behelyezve a szinte egy síkban tagolt, zord téli háttérbe. Mély emberismeretről tanúskodik a *Jazz zongorista* című piros golyóstoll-rajza is.

A tárlaton látható képek biztató összhatást keltenek. Ezt hangsúlyozta a megnyitói is: „Palásthy Klára gyermek korától benne élt szocialista társadalmunk mozgalmában, a sűrű fejlődő életben, s bizonyos, hogy hittel, kitartó munkával megbecsült tagjává válhat a szegedi képzőművészek alkotó közösségének.”

A VELENCEI FESTÉSZET PORTRÉI

Kiállítás Varsó, Prága, Drezda, Budapest
múzeumainak anyagából a budapesti Szépművészeti
Múzeumban, XV—XVIII. század.

Mintha a zöldesszürke laguna hullámai verődnének a múzeum márványfalaihoz... A látogató Velence káprázatát keresi, szomjazza négy évszázad festményein; nos, Calari

vastuk *Kurucz* Gyulától József Attila: *Eszmélet* című versének elemzését — a szerző ígéretes novellistaként már bemutatkozott —, vers-elemzésével több ponton vitatkozni lehet, de mint egy-eket a sokajta értelmezési lehetőségek közül, el lehet fogadni. Ugyanitt *Szuromi* Lajos Balassi versmagyarázata (Borivóknak való) sokkal elfogadhatóbbnak tűnik, rendszereztebb és lényegre-törőbb munka. A debreceni irodalmi hagyományt ébresztő *Tóth Endre Oláh Gábor* egyetemi éveiről szóló írása, mely az Igére szerint részlet a költő készülő életrajzából. A részletet érdeklődéssel olvastuk, s még nagyobb érdeklődéssel várjuk az élet-rajzot, mert hiszen ennek az életműnek megnyugtató ítélete csak a minden oldalú tüzetes vizsgálat után történhet meg. *Némédi* Lajos a 18. század végi magyar irodalom életéről írt tanulmányt, mely különösen azzal a törekvéssel lép meg, hogy az irodalomtörténeti kutatásnak olyan elhanyagolt szempontját érvényesít, mint az irodalomtörténeti múlt irodalom-szociológiai vizsgálata. A közlemények adatközlései rendkívül izgalmasak. *Sziklay* László közli Gulyás Pál költőnek hozzáfírt leveleit (1937—1943). A levelekből kikicsap a háborútól szenvedő költő panasza, gyűlölete a népeket szembeállító „vezető agyak bénasága” iránt. Szinte önigazolással írja meg fiatal barátjának Mussolini bukása fölötti örömet. Az állandóan gyakorlatiatlanságára hivatkozó költő ezekben a levelekben szívsz irodalmi szervezőnek tűnik.

VID

ROMÁNIAI MAGYAR KÖLTŐK

verseit is olvashatják folyóiratunknak ebben a számában. *Szemlér* Ferencet és *Székely* Jánost, úgy hisszük, hogy nem kell bemutatnunk olvasóinknak. Az előbbi már többször megjelent folyóiratunkban, költészete a romániai magyar irodalom egyik legjelentősebb teljesítménye, jeles műfordító, próza- és tanulmányíró munkát végzett. *Székely* János költő Marosvásárhelyen él, az Igaz Szó munkatársa, karakterisztikus költőegénységének és tehetségének méltó értékelése

INNEN- ONNAN

még hiányzik irodalmunkból. Mint minden romániai magyar költő, ő is több műfajban dolgozik, kritikai és műfordító munkája is jelentős.

Király László, Csiki László és Forrás Árpád annak a költőnemzedéknek legfiatalabb képviselője, amelyet egy könyvsorozat kapcsán *Forrás* nemzedéknek szoktak nevezni. Legutóbb *Kántor* Lajos szolt ennek a sorozatnak fontosságáról, és nagy hangsúlyval emelte ki a szerzők irodalmi szerepének jelentőségét a romániai magyar irodalomban (*Korunk*, 1968. 8. sz.). A *Forrás* legfiatalabb költőinek hangja román kortársaikkal való természetes rokonsága mellett sokban emlékeztet itthoni költészetünk fiataljainak hangjára is (*Utassy* József, *Kovács* István, *Kiss* Bence, *Oláh* János, *Rózsa* Endre).

KIÁLLÍTÁS TÁPÉN

Augusztus közepén a tápéi tanácsháza egyik termében a Tápéi Házipari Szövetkezet egy kis kiállítását láttuk a tápéi gyékény szövés legszebb munkáiból. Örömmel láttuk, hogy ez a több évszázados népi iparág hogyan újult meg s hogyan lett igazán világhírű márka. Az ősi formák szíves továbbélése mellett leleményességre és ízlésre valló új motívumokat fedeztünk föl a kiállított használati és dísz tárgyak között. A gyékényipusztuló növény, a gyékény szövés ennek ellenére erősen továbbél. Az ősi anyagot sokszor rafia és műanyag helyettesíti. A szatyrok és szőnyegek szép kiállítását föl kell fedeztetni majd a szabadterei játékok közönsé-
gével is; a papucs és a bocskor mellett a tápéi szatyor és a gyékény is kedves ajándék lesz az ide látogatóknak. Különö-

KRÓNIKA

(1570—1596) „Angelica és Medoro” c. kompozícióján Angelica korall gyöngyszemekkel és füstpapázzal berakott arany karót visel: ... ez Velence komor-tompa ragyogása.

A kiállításon is éppen a túlcsonduló, meleg színek, Tizian aranypompája hiányzott, s az árnyalatok a vizimoszatzöldek, mohabarnák, ringlóvörösök, szürkék és lazúrkékek közt osztottak meg. Emberileg: Carlo Crivelli (1430—1495) Szent Antal és Lucijában (Krakkó, poliptychon-részlet) két, csodálatos minuciózítással megfestett, tőpörödött emberpár portréja. Ugyanebből az időből Lazzaro Bastiani (1449—1512) Lorenzo Giustiniani polgárról festett arcképe: pergamentfinom arcéi, szorosan a fejre simuló fekete süveg; a síkban festett, tompa zöld háttérbe állított képmás gondolkodó, élettől fáradt, bölcs férfit ábrázol. Paolo Morando (1486—1522) hűvösen adagolt plaszticitással, a valóság szűkre szűrt árnyalataival állítja elénk a velencei előkelőt: ősz hajú férfi, vörhenyes nyestprém szegegyű köpenyben, hosszú száru selyemkesztyűben. Meleg-tónusú szemében józanság, szigor ül, mint aki nem ismer tréfát s mindent halálos komolysággal ítél meg.

Ehhez a különös mód minden velencei arcán fellelhető komorsághoz Giorgione az ifjú Antonio Broccardo képmásán (Budapest, Szépművészeti Múzeum) jótékony melankóliát kombinált. S hogy ezt a borongást, előkelőséget a nők is magukon hordozzák — íme, az ismeretlen velencei hölgy is fakó tűzű, tüdőszién fátyalban jelenik meg (Olasz festő, XVI. sz.), a fejére borított lepel alóli félnék-pajzánul és mégis sokat tudóan pillant ki, alakja a bő, apácás kontós alatt, belevesz a sötét háttérbe.

Lambert Sustris (1528—1568) már témájában is komor figurát vett modellül: az orvost, Tintoretto pedig egy velencei admirálit; az admirális, valamint Tizian palmaágat tartó festője (Drezda), mindketten talpig feketében ... Ez a velencei feketeség a legnagyobb mesterek palettáján, tökéletes, minden árnyalatot kizáró, mocnás nélkül, mint a fejedelmi gyász. Veronese már valami kis hermelandíszítést, élénkséget applikált bele, vázlatosan csillogtatja meg a háteret a „Férfi-képmás”-on (Budapest) — (különben is Paolo Cagliari-Veronese a legszebb vázlatos rész a „Keresztvitél” türkizzöld Golgotáján, Drezda). Az ábrázolt velencei férfi nem észak-olasz típus, inkább Otelló-szerű beütés, a kiváló festő ecsetje nyomán megörökített derengés, szelíd tündöcs beragyogja kerkedd arcát.

A legdíszesebb portrék a budapesti anyagból kerültek kiállításra: Tizian Trevisani dózséja aranybrokátban — újból a komor, szinte neheztelő, szigorú arcvonások, valamint Gentile Bellini ciprusi királynéja: Cornaro Katalin, elhízott testén fahéjszín ruha, nyakán vékony aranyláncok. Ez utóbbi talán a portrék portréja: a puha, fáradt húsú vonásokkal lágyan, mintegy a fehér bors fűszerességével és keserűségével szétsimítja a síkban, s a tündöklést lefojtja ez alá a mandula-barnaság alá.

Rajta is, a keresztes háborúk óta uralkodó Lusignan-dinasztia utolsó sarjának arcán, ugyanaz a borongás, mint a fentiekén. Úgy rémlik, Velence ezekben a századokban — festészetének talán legnagyobb századában — történelmileg nem ismerte a tréfát.

BOZÓKY Mária

MŰVESZKLUB ALAKULT SZEGEDEN

A képzőművészek helyi csoportjának vezetősége, néhány festőművész és újságíró a nyár elején elhatározta, hogy az újságíróklubban szegedi festőművészek képeit helyezik el. Ennek az elképzelésnek a megvalósításával széppé, hangulatosabbá lett a klub.

Egy-egy művésznek meghatározott falrész jutott, s a kijelölt helyen többször is cserélt képet. A képek elhelyezése után született meg a gondolat, hogy időnként a helyi képzőművészek és művészszeretők találkozóhelye lenne a klub.

Első ilyen alkalomra szeptember 2-án került sor az újságíróklubban. Dér Endre József Attila-díjas író tartott vita-indító előadást a IX. Nyári Tárlatról, mely — nyugodtan mondhatjuk — országosan nagy érdeklődést keltett. A bevezető előadást élénk beszélgetés, vita követte, mely nemcsak az aktuális témával, a nyári tárlattal foglalkozott, hanem a szegedi képzőművészek néhány más problémájára is kiterjedt.

Második alkalommal Vinkler László festőművész tartott előadást a Velencei Biennaléről.

A tervek között szerepel a kör tematikai és látogatottsági bővítése. A képzőművészet mellett a társalmúvészetek, a zene, az irodalom, a filmművészet is helyet kap majd a kör munkájában, s ennek megfelelően az érdeklődési kör is bővül. Hamarosan sor kerül a falon levő képanyag felújítására is.

sen nagy idegenforgalmi érdekessége lesz majd a gyékénynek akkor, ha a régen tervezett tápéi falumúzeum is megépül.

(I.)

HIBAIGAZÍTÁS

A Tiszatáj októberi számában megjelent *Három választás* c. tanulmányomba értelemzavaró hibák csúsztak, amelyek közül az *első* és a *harmadik* a kéziratban is fellelhető. Károlyi memoárjának helyes címe, mint arról később említés is történt, *Egy egész világ ellen.* (910. l.) A hibás mondatok helyesen: „Mindenki... örülhet ennek, mint a demokratikus hagyományokban nem túl gazdag magyar múlt egy igen becses területumának”. (910. l.) „...enyhén gúnyos hangon ír első képviselőjelöltségéről, amelyet ellenére mi sem szeretnénk jelentősebbnek feltüntetni, mint amilyennek...maga tartotta”. (911 l.)

R. J.

INNEN- ONNAN

A THEATER DER ZEIT-BEN OLVASTUK

LEONID MALJUGIN drámaíró Csehov levelezése, naplója és drámái alapján dramatizálta a nagy író életét.

BRECHT világhírű együttese, a Berliner Ensemble, Brecht műveinek méltó tolmácsolásán kívül feladatául tűzte ki azt is, hogy fiatal szerzők arra érdemes műveit kísérleti színpadán bemutassa. Ennek keretében legutóbb Alexander Lang „Die Zwerge” (A

törpék) című darabját adta elő.

GISELA MAYT, a Brecht-songok kitűnő előadóját, aki nemrég ünnepelte 70. születésnapját, az olasz állami rádiótársaság nemrégien Velencébe hívta meg vendégszereplésre. Brecht-estje egész anyagát felvették hanglemezre, és Milánóban az olasz hanglemezkritika díjával tüntették ki a művésznőt.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Nem közölhető írásokat küldtek: G. György, Baja. T. András, Medgyesegyháza. Cs. Péter, Miskolc. M. Sándor, Miskolc. B. Judit, Budapest. E. Csaba, Budapest. F. György, Székesfehérvár. K. Rezső, Budapest, Cs. Károly, Székesfehérvár.

KI MIT TUD

A SZEGEDI IRODALOMRÓL ÉS MŰVÉSZETRŐL?

V.

Az V. forduló kérdéseinek megfejtéseit — a szokásos módon és címre — 1968. nov. 20-ig kell eljuttatni. Az új kérdések a következők:

A) Ki jegyezte le és hol az alábbi népdalrészletet? Solymossy Sándor Tápén (1); Kálmány Lajos Szeged-Alsóvároson (2); Ortutay Gyula Szeged-Felsővároson (X):

*Super Annus gyócs pöndöle
Ki van a gallyra terítve,
Piros pántlika van benne,
A Vas Imre vötte bele.*

B) A fenti versidézetben a *super* a szegedi íróktól is gyakran használt tájszó. Mit jelent: bőrcserző (1); uszálykormányos (2); hajóács (X)?

C) Ki írta és melyik szegedi íróról írta e szép sorokat: „Az Alföld felett álmoként tűnik el a látóhatár felé egy fehér kócsagmadár. Ez volt [...] lelke.” Kosztolányi Dezső Tömörkényről (1); Krúdy Gyula Tömörkényről (2); Ilyés Gyula Juhász Gyuláról (X)?

A határidőre beküldött megfejtésekért könyvjutalmat kaptak: Antje András, Szombathely; Szabó Imre, Vép; Végh Judit, Szeged; Tóth Sándor, Ajka.

A IV. forduló kérdéseinek helyes megfejtése: A2; B1; CX.

Folyóiratunk minden hó 2-án jelenik meg